

บทคัดย่อ

การค้าระหว่างประเทศถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญเติบโตและเป็นหัวใจหลักของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าขายทางทะเลซึ่งมีมาเป็นเวลายาวนานแล้ว ดังนั้น การขนส่งทางทะเลจึงมีบทบาทอย่างสำคัญในทางการค้าระหว่างประเทศตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่าเป็นช่องทางการขนส่งสินค้าที่สามารถทำการขนส่งได้คราวละมากๆ ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยการขนส่งโดยเฉลี่ยมีอัตราที่ต่ำกว่าการขนส่งในรูปแบบอื่นๆ แต่สภาพของกองเรือพาณิชย์ของประเทศไทยกลับมีการพัฒนาที่ช้ากว่าที่ควรจะเป็นอีกทั้งยังเป็นกองเรือพาณิชย์ที่ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานมาก นอกจากเหตุผลทางด้านสิทธิประโยชน์และแรงจูงใจต่างๆ แล้ว เหตุผลประการหนึ่งก็เนื่องมาจากกฎหมายเกี่ยวกับระบบทะเบียนเรือของไทย คือ พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 ที่มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับการพัฒนากฎหมายในด้านนี้ของไทยเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้ขาดความทันสมัยและความครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เป็นเหตุให้เจ้าของเรือเกิดความไม่เชื่อมั่นในการที่จะนำเรือของตนมาจดทะเบียนเป็นเรือไทย

สำหรับประเทศไทยแม้ว่าพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบทะเบียนเรือจะได้รับการแก้ไข เพิ่มเติมอยู่หลายครั้งก็ตาม แต่กฎหมายฉบับนี้ก็ยังขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจากการศึกษาจะเห็นได้ว่ามีกฎเกณฑ์บางเรื่องที่ได้รับการยอมรับและมีปรากฏอยู่ในกฎหมายภายในของต่างประเทศ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากองเรือ ซึ่งยังมีได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 นี้แต่อย่างใด นอกจากนี้ จากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 หลายครั้งโดยมิได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของตัวบทบัญญัติของกฎหมายทำให้เกิดปัญหาในการตีความและความสับสนของผู้ใช้กฎหมาย เหล่านี้จึงกลายเป็นข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบทะเบียนเรือไทย ตลอดจนการขยายขนาดกองเรือพาณิชย์ของไทยต่อไปในอนาคต

ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับระบบทะเบียนเรือในประเทศต่างๆ ตามที่ได้ศึกษามา ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศจีน และประเทศออสเตรเลีย รวมถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยเงื่อนไขในการจดทะเบียนเรือ ค.ศ.1986 (United Nations Convention on Conditions for Registration of Ships 1986) นั้น พบว่า มีการกำหนดหลักเกณฑ์ยอมรับให้มีการจดทะเบียนในบางเรื่อง อย่างการจดทะเบียนเรือกรณีการชาร์เตอร์เรือเปล่า (Bareboat charter registration) เป็นต้น ที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการที่ทำ

สัตวแพทย์เรือมาจากต่างประเทศสามารถนำเรือดังกล่าวมาจอดทะเบียนเรือและได้รับสัญชาติเรือในประเทศของตนเองได้ อันจะเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนากองเรือพาณิชย์และเศรษฐกิจของประเทศนั้นได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบทะเบียนเรือเพื่อชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาทางกฎหมายและการขาดหลักเกณฑ์ในบางเรื่องซึ่งได้รับการยอมรับจากนานาประเทศอันอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากองเรือพาณิชย์ของไทยและเพื่อให้เห็นถึงความเหมาะสมและแนวทางในการนำหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวที่มีประโยชน์มาเป็นพื้นฐานในการปรับใช้กับแก้ปัญหและพัฒนาให้กับกฎหมายในส่วนของระบบทะเบียนเรือของประเทศไทยต่อไป

ดังนั้น จากการศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับระบบทะเบียนเรือของประเทศต่างๆ รวมถึงที่เป็นหลักเกณฑ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ประเทศไทยควรจะมีการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับระบบทะเบียนเรือไทย โดยดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 ให้มีความครอบคลุม ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีเข้าใจ เชื่อมั่น และยอมรับให้มีการนำเรือเข้ามาจอดทะเบียนเป็นเรือไทยมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้กฎหมายในส่วนของระบบทะเบียนเรือของประเทศไทยมีความเป็นสากลและทันสมัย มีความสอดคล้องกับการพัฒนาของธุรกิจทางด้านพาณิชย์นาวีในปัจจุบัน ซึ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนแต่เป็นประโยชน์ส่งผลต่อการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวีในประเทศไทยทั้งสิ้น

Abstract

International trade is another important factor for growth of Thai economic as well as a heart of Thai economic system, especially the international trade by sea which was existed long time ago. Therefore, transportation of goods by sea has played an important role in international trade since the past due to the fact that it is able to load a number of goods in one time. Accordingly, average unit cost is cheaper than other types of transportation. The condition of Thai commercial vessel, however, has slower development than it should be. Moreover, most of the vessels have been used for a long time. Apart from various benefit and motivation reasons, one of the reasons is that Thai law on registration of Thai vessels, the Thai Vessels Act B.E. 2481 (A.D. 1938), has enforced for a long time. Furthermore, legal development in this area has been done in a prolonged step; as a result, the Thai registration of Thai vessels is neither up-to-date nor complete. Its disharmony with present situation causes vessel owner not confident in registering his/her vessel as Thai vessel.

Even though the Thai Vessels Act B.E. 2481 (A.D. 1938), Thai law on vessel registration, has been amended or added numerous times, this law has still been incomplete. From the study, it shows that some regulations which are accepted and appeared in domestic law of other countries are useful for the development of fleet. These regulations, nevertheless, have not been stipulated in the Thai Vessels Act B.E. 2481 (A.D. 1938). Moreover, many amendments in the Thai Vessels Act B.E. 2481 (A.D. 1938) without consideration of connection of other provisions therein generate problems in interpretation and confusion to users. These are restrictions and hindrance in the development of Thai vessel registration system together with the expansion of commercial vessel fleet in the future.

With regard to the study of foreign law on vessel registration system in England, China and Australia including regulation under international law, that is, the United Nations Convention on Conditions for Registration of Ships 1986, interestingly it finds that they permit the registration in some cases. For example, the bareboat charter

registration allows operator, who makes a boat charter contract abroad, to register the said vessel and, consequently, such vessel is granted the nationality under the country of the operator. This is another prominent factor to develop commercial vessel fleet as economic of country.

This thesis, hence, aims to study in the issues relating to vessel registration system in order to indicate legal constraints. The lack of regulations in some topics which have been accepted by other countries may be an impediment in developing Thai commercial vessel fleet. The objective of this thesis is also to show the appropriateness and way to apply the said regulations which are advantage to Thailand as an example for solving Thai problem and improving Thai law on vessel registration system.

Thus, from the study on law regarding vessel registration system in foreign countries including international law, this author is of an opinion that Thailand should develop its law concerning Thai vessel registration system by amending the Thai Vessels Act B.E. 2481 (A.D. 1938) to be more complete and explicit. The operator, therefore, will be more understanding, confident and accepted to register his/her vessel as a Thai vessel. Furthermore, it will standardize Thai law on vessel registration system to be international, modern and in accordance with the maritime business at the present time. These, all in all, will benefit the development of Thai maritime business.